

Sbírka soudních rozhodnutí

USNESENÍ SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

6. září 2017*

„Řízení o předběžné otázce – Článek 99 jednacího řádu Soudního dvora – Vydání státního příslušníka členského státu Evropské unie do třetího státu, kde mu hrozí, že bude vystaven trestu smrti – Občanství Unie – Články 18 a 21 SFEU – Článek 19 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie – Ochrana proti vydání“

Ve věci C-473/15,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Bezirksgericht Linz (okresní soud v Linci, Rakousko) ze dne 24. července 2015, došlým Soudnímu dvoru dne 7. září 2015, v řízení

Peter Schotthöfer & Florian Steiner GbR

proti

Eugenu Adelsmayrovi,

SOUDNÍ DVŮR (první senát)

ve složení R. Silva de Lapuerta, předsedkyně senátu, E. Regan, J.-C. Bonichot, A. Arabadžev a C. G. Fernlund (zpravodaj), soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Peter Schotthöfer & Florian Steiner GbR A. Hawelem, E. Eypeltauerem, A. Gigleitnerem a N. Fischer, Rechtsanwälte,
- za rakouskou vládu C. Pesendorfer, jako zmocněnkyní,
- za českou vládu J. Vlácilem a M. Smolkem, jako zmocněnci,
- za Irsko E. Creedon a L. Williams, jakož i D. Kellym a A. Joycem, jako zmocněnci, ve spolupráci s M. Gray, barrister,
- za maďarskou vládu M. M. Tátrai a M. Z. Fehérem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

– za Evropskou komisi R. Troostersem a S. Grünheid, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout usnesením s odůvodněním podle článku 99 jednacího řádu Soudního dvora,

vydává toto

Usnesení

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 18 SFEU, jakož i článku 6, čl. 19 odst. 2 a článků 47 a 50 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Peter Schotthöfer & Florian Steiner GbR a Eugenem Adelsmayrem ve věci zaplacení náhrady škody za zrušení smlouvy odůvodněné obavou z vydání.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 3 Peter Schotthöfer & Florian Steiner, sdružení advokátů se sídlem v Mnichově (Německo), pozvalo M. Adelsmayra, rakouského lékaře s bydlištěm v Rakousku, aby jeho klientům v lednu roku 2015 přednesl příspěvek o pracovních podmínkách a soudním stíhání v Spojených arabských emirátech, tj. zemi, kde po několik let od roku 2004 vykonával povolání anesteziologa a specialisty v oboru intenzivní medicíny.
- 4 V únoru roku 2009 jeden z vážně nemocných pacientů E. Adelsmayra, kterého léčil ve Spojených arabských emirátech a u něhož došlo opakovaně k srdečnímu selhání, zemřel po operaci v důsledku nové srdeční zástavy. E. Adelsmayrovi bylo toto úmrtí kladeno za vinu.
- 5 Na základě stížnosti podané lékařem z nemocnice, ve které byl E. Adelsmayr profesně činný, bylo zahájeno šetření vedené zejména tímto lékařem. V rámci tohoto šetření byl učiněn závěr, že byla spáchána vražda.
- 6 V roce 2011 začal v Dubaji (Spojené arabské emiráty) proces, v němž státní zastupitelství navrhlo pro E. Adelsmayra trest smrti. Jmenovanému se nicméně podařilo v roce 2012 opustit Spojené arabské emiráty. V nepřítomnosti byl ve zvláštním řízení vedoucím k zatímnímu rozhodnutí odsouzen k trestu odnětí svobody na doživotí, přičemž v původně zahájeném řízení může být kdykoliv znovu pokračováno a může mu být uložen trest smrti.
- 7 Proti E. Adelsmayrovi bylo rovněž zahájeno trestní řízení v Rakousku pro stejné trestné činy, z nichž je obžalován ve Spojených arabských emirátech. Toto řízení nicméně bylo zastaveno dne 5. května 2014 rakouským státním zastupitelstvím s tím, že „obviněný věrohodně přesvědčil o tom, že se v případě řízení vedeného v Dubaji pravděpodobně jednalo o štvavou kampaň vedenou proti jeho osobě“.
- 8 Eugenu Adelsmayrovi bylo rakouskými orgány doporučeno, aby se písemně obrátil na některé státy za účelem ověření, zda může vstoupit na jejich území, aniž mu hrozí předání orgánům Spojených arabských emirátů.
- 9 V říjnu roku 2014 dostal E. Adelsmayr nabídku od Peter Schotthöfer & Florian Steiner týkající se přednášky zmíněné v bodě 3 tohoto usnesení. V návaznosti na tuto nabídku došlo k podpisu smlouvy.

10 Bod 5.1 smlouvy týkající se sankčních plateb pro případ zrušení této smlouvy zní:

„Přednášející se zavazuje, že v případě odřeknutí předmětné přednášky z důvodů zaviněných přednášejícím nejpozději jeden měsíc před termínem přednášky je povinen pořadateli zaplatit paušální náhradu nákladů ve výši 150 eur.“

11 Na konci listopadu roku 2014 poté, co nastalo napětí ve vztazích mezi Rakouskou republikou a Královstvím Saudská Arábie, se E. Adelsmayr začal obávat vycestování do Německa za účelem své přednášky. Požádal německé orgány o vydání záruky *salvus conductus* (nerušeného pohybu) a upřesnil, že naléhavě potřebuje jejich odpověď, neboť zrušení uvedené přednášky již nebude po 15. prosinci 2014 možné.

12 Dne 12. prosince 2014 informoval E. Adelsmayr, kterému se od uvedených orgánů nedostalo žádné odpovědi, písemně kancelář Peter Schotthöfer & Florian Steiner o zrušení své přednášky.

13 Na základě bodu 5.1 smlouvy uzavřené s E. Adelsmayrem byla posledně jmenovanému ze strany Peter Schotthöfer & Florian Steiner zaslána výzva k zaplacení částky 150 eur, po níž následoval dne 3. února 2015 platební rozkaz.

14 Předkládající soud uvádí, že ke dni předložení žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru nebyl na E. Adelsmayra vydán mezinárodní zatýkácí rozkaz. Uvedený soud si klade otázku, zda bylo zrušení přednášky motivováno důvody přičitatelnými dotčenému, nebo zda jsou jeho obavy ze vstupu na německé území podloženy.

15 Za těchto podmínek se Bezirksgericht Linz (okresní soud v Linci, Rakousko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být zákaz diskriminace zakotvený v článku 18 SFEU vykládán v tom smyslu, že v případě, že členský stát ve svém právním řádu zakotvil takové ustanovení, jako je čl. 16 odst. 2 německého Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (Základní zákon Spolkové republiky Německo), který stanoví zákaz vydávání vlastních státních příslušníků třetím zemím, musí být toto ustanovení použito i na státní příslušníky jiných členských států, kteří se zdržují v dotčeném členském státě?

2) Musí být čl. 19 odst. 2, jakož i článek 47 [Listiny] vykládán v tom smyslu, že členský stát Evropské unie musí zamítnout žádost třetí země o vydání, která se týká občana Unie, jenž se zdržuje na území tohoto členského státu, pokud trestní řízení a rozsudek vydaný ve třetí zemi v nepřítomnosti, o které se žádost o vydání opírá, nebyly slučitelné s minimálními standardy mezinárodního práva, zásadami veřejného pořádku Unie ani se zásadou spravedlivého procesu?

3) Musí být konečně zásada *ne bis in idem* zakotvená v článku 50 [Listiny] a chráněná judikaturou Soudního dvora vykládána v tom smyslu, že v případě prvního odsouzení ve třetí zemi a následného zastavení trestního stíhání jako nedůvodného v členském státě Evropské unie [...] vzniká překážka pro další stíhání třetí zemí?

4) Musí být, v případě kladné odpovědi na některou ze tří výše uvedených otázek, zejména článek 6 [Listiny] („právo na svobodu“) vykládán v tom smyslu, že občan Unie nesmí být – v případě žádosti třetí země o jeho vydání – ani vzat do vydávací vazby?“

K předběžným otázkám

- 16 Podle článku 99 jednacího řádu Soudního dvora platí, že pokud se položená předběžná otázka shoduje s otázkou, o níž již Soudní dvůr rozhodl, pokud lze odpověď na tuto otázku jasně vyvodit z judikatury nebo pokud o odpovědi na položenou předběžnou otázku nelze rozumně pochybovat, může Soudní dvůr kdykoli na návrh soudce zpravodaje a po vyslechnutí generálního advokáta rozhodnout usnesením s odůvodněním.
- 17 Toto ustanovení je třeba použít v projednávané věci.
- 18 Svoji druhou otázkou, kterou je třeba zkoumat na prvním místě, se předkládající soud v podstatě táže, zda čl. 19 odst. 2 a článek 47 Listiny musejí být vykládány v tom smyslu, že žádost o vydání pocházející od třetí země, která se týká občana Unie, jenž při výkonu své svobody volného pohybu opustí členský stát svého původu, aby pobýval na území jiného členského státu, musí být posledně uvedeným státem zamítnuta, jestliže tomuto občanovi hrozí v případě vydání vážné nebezpečí, že bude vystaven trestu smrti.
- 19 Pokud jde o použitelnost Listiny v takové věci, jako je věc projednávaná v původním řízení, je třeba připomenout, že Soudní dvůr již judikoval, že rozhodnutí členského státu vydat občana Unie v situaci, kdy tento využil svého práva na volný pohyb v Unii tím, že se přemístil z členského státu, jehož je státním příslušníkem, do jiného členského státu, spadá do působnosti článků 18 a 21 SFEU, a tedy unijního práva ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, body 31 a 52).
- 20 Soudní dvůr z toho dovodil, že ustanovení Listiny, a zejména její článek 19 jsou použitelné na takovéto rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, bod 53).
- 21 Tyto závěry se použijí i v projednávané věci, která se týká možnosti rakouského státního příslušníka vycestovat do jiného členského státu, než je stát jeho státní příslušnosti, v daném případě do Německé spolkové republiky za účelem přednášky, a tedy možnosti využít své svobody pohybu bez rizika vydání.
- 22 Pokud jde o výklad čl. 19 odst. 2 Listiny, je třeba připomenout, že podle tohoto ustanovení nikdo nesmí být vystěhován, vyhoštěn ani vydán do státu, v němž mu hrozí vážné nebezpečí, že by mohl být vystaven trestu smrti, mučení nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.
- 23 Soudní dvůr judikoval, že v případě, že členský stát obdrží od třetí země žádost o vydání státního příslušníka jiného členského státu, musí prvně uvedený členský stát ověřit, že vydání nebude mít nepříznivý dopad na práva uvedená v článku 19 Listiny (rozsudek ze dne 6. září 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, bod 60).
- 24 V tomto ohledu platí, že pokud má příslušný orgán dožádaného členského státu poznatky, které svědčí o skutečném nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení s osobami v dožadujícím třetím státě, je při rozhodování o vydání osoby do tohoto státu povinen posoudit existenci tohoto nebezpečí na základě spolehlivých, přesných a řádně aktualizovaných objektivních údajů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, body 58 a 59).
- 25 V daném případě předkládající soud uvádí, že pro E. Adelsmayra byl navržen trest smrti státním zastupitelstvím v trestním řízení vedeném ve Spojených arabských emirátech. Dodává, že jmenovaný byl odsouzen v nepřítomnosti k trestu odnětí svobody na doživotí pouze zatímním rozhodnutím a v případě pokračování v trestním řízení po jeho vydání může být uložen trest smrti.
- 26 Z toho vyplývá, že E. Adelsmayrovi hrozí „vážné nebezpečí“ ve smyslu čl. 19 odst. 2 Listiny, že bude v případě svého vydání vystaven trestu smrti.

- 27 Na tu část druhé otázky, která se týká čl. 19 odst. 2 Listiny, je tedy třeba odpovědět tak, že uvedené ustanovení musí být vykládáno v tom smyslu, že žádost o vydání pocházející od třetí země, která se týká občana Unie, který při výkonu své svobody volného pohybu opustí členský stát svého původu, aby pobýval na území jiného členského státu, musí být posledně uvedeným státem zamítnuta, jestliže tomuto občanovi hrozí v případě vydání vážně nebezpečí, že bude vystaven trestu smrti.
- 28 Vzhledem k odpovědi na tuto část druhé otázky není nutné se zabývat touto otázkou v té části, která se týká článku 47 Listiny, ani první, třetí a čtvrtou otázkou.

K nákladům řízení

- 29 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát), rozhodl takto:

Článek 19 odst. 2 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že žádost o vydání pocházející od třetí země, která se týká občana Unie, jenž při výkonu své svobody volného pohybu opustí členský stát svého původu, aby pobýval na území jiného členského státu, musí být posledně uvedeným státem zamítnuta, jestliže tomuto občanu hrozí v případě vydání vážně nebezpečí, že bude vystaven trestu smrti.

Podpisy.